

Konsekvensutredning

Elsäkerhetsverkets förslag till nya föreskrifter
med anledning av behörighetsreformen

15EV4271

ELSÄKERHETSVERKET

Kristinehamn den 2 juni 2016

Sammanfattning

Elsäkerhetsverket har upprättat denna konsekvensutredning med anledning av Elsäkerhetsverkets förslag till nya föreskrifter

- Elsäkerhetsverkets förslag till föreskrifter om elinstallationsarbete
- Elsäkerhetsverkets förslag till föreskrifter om utförande av elinstallationsarbete och elinstallationsföretag
- Elsäkerhetsverkets förslag till föreskrifter om auktorisation för elinstallationsarbete

Föreskrifterna riktar sig till alla som utför elinstallationsarbete, de företag som i elsäkerhetslagens mening är elinstallationsföretag samt de (fysiska) personer som vill ansöka om auktorisation som elinstallatör. Indirekt påverkas de som utbildar elinstallatörer då föreskrifterna också innehåller utbildningskrav för auktorisation.

Den avsedda effekten av de föreslagna reglerna är ökad elsäkerhet. Genom att de allmänna kraven i den nya elsäkerhetslagen konkretiseras och tydliggörs bedömer Elsäkerhetsverket att regelefterlevnaden blir bättre och reformen får ökat genomslag. Vi tror också att den anpassning av begrepp till den nya lagen och den modernisering av språket, strukturen och innehållet som gjorts ökar begripligheten.

Det finns andra positiva effekter med förslaget. Bland annat bedöms föreskrifterna leda till bättre förutsättningar för samarbete mellan företag och branscher som i sin tur kan leda till att det blir enklare och billigare för företagen att ta fram och arbeta med egenkontrollprogrammet.

Kostnaderna för de föreskrifter som föreslås beräknas uppgå till 260 - 450 miljoner kronor i en engångskostnad för samtliga företag och därefter 40 -130 miljoner kronor årligen.

Med beaktande av de effekter och kostnader de föreslagna föreskrifterna bedöms medföra anser Elsäkerhetsverket sammantaget att föreskrifterna är motiverade, ändamålsenliga och proportionerliga!

Innehåll

1	Inledning	5
1.1	Bakgrund	5
1.2	Konsekvensutredningens omfattning	5
1.3	Läs mer om behörighetsreformen.....	5
2	Allmänt	7
2.1	Beskrivning av problemet och vad vi vill uppnå.....	7
2.2	Beskrivning av alternativa lösningar för det man vill uppnå och vilka effekterna blir om någon reglering inte kommer till stånd	9
2.2.1	Nya regler (utförande och egenkontrollprogram)	9
2.2.2	Revidering av befintliga regler	10
2.2.3	Sammanfattning av regleringen och regleringsalternativen.....	10
2.3	Uppgifter om vilka som berörs av regleringen.....	11
2.3.1	Personer som utför elinstallationsarbete	11
2.3.2	Elinstallationsföretag	14
2.3.3	Utbildare	16
2.4	Uppgifter om de bemyndiganden som myndighetens beslutanderätt grundar sig på.....	16
2.4.1	Nya regler (utförande och egenkontrollprogram)	16
2.4.2	Revidering av befintliga regler	17
2.5	Uppgifter om vilka kostnadsrämsiga och andra konsekvenser regleringen medför och en jämförelse av konsekvenserna för de övervägda regleringsalternativen.....	17
2.6	Bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen	21
2.6.1	Regleringen av yrket elinstallatör	21
2.6.2	Kraven på elinstallationsföretag.....	21
2.6.3	Övrigt	21
2.7	Bedömning av om särskilda hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser	22
2.7.1	Inledning	22
2.7.2	Särskilt uppdrag om informationsinsatser med anledning av reformen	22
2.7.3	Särskilt stöd till företagen	22
2.7.4	Särskild webbplats för fortlöpande information	22
2.7.5	Informationsträffar om de föreslagna föreskrifterna.....	23
3	Kommuner och landsting	24
3.1	Kommuner och landsting som utför elinstallationsarbete	24
3.2	Kommuner och landsting som äger fastigheter m.m.	24
4	Företag	25

4.1	Beskrivning av antalet företag som berörs, vilka branscher företagen är verksamma i samt storleken på företagen	25
4.1.1	Elinstallationsföretag	25
4.1.2	Utbildare	26
4.1.3	Företag som berörs av reformen i sin helhet, men inte av Elsäkerhetsverkets föreskrifter.....	26
4.1.4	Sammanställning av vilka företag som berörs	28
4.1.5	Så här berörs företagen av regleringen.....	29
4.2	Beskrivning av tidsåtgång och kostnader med anledning av regleringen.....	29
4.2.1	Elinstallationsföretag inom kategori A	30
4.2.2	Elinstallationsföretag inom kategori B.....	32
4.2.3	Elinstallationsföretag inom kategori C.....	34
4.2.4	Utbildare	36
4.2.5	Sammanställning och beräkning	37
4.3	Beskrivning av i vilken utsträckning regleringen kan komma att påverka konkurrensförhållandena för företagen.....	41
4.4	Beskrivning av hur regleringen i andra avseenden kan komma att påverka företagen	41
4.5	Beskrivning av om särskilda hänsyn behöver tas till små företag vid reglernas utformning	41
5	Samråd	43
5.1	Extern referensgrupp för behörighetsreformen	43
5.2	Elsäkerhetsverkets insynsråd.....	44
6	Kontaktpersoner	45

1 Inledning

1.1 Bakgrund

Den 8 juni 2016 beslutade riksdagen att anta en ny elsäkerhetslag i enlighet med regeringens förslag. Den nya elsäkerhetslagen börjar gälla den 1 juli 2017.

Den nya lagen innebär att ett tydligt ansvar för elinstallationsföretagen införs med krav som omfattar både hur elinstallationsarbete ska utföras och krav på att företagen ska utöva egenkontroll över arbetet genom ett egenkontrollprogram.

Huvuddragen i den så kallade behörighetsreformen är alltså fastställda genom riksdagens beslut om ny elsäkerhetslag. Till följd av detta behövs anpassningar i befintliga myndighetsföreskrifter. Elsäkerhetsverkets förslag innehåller också helt nya bestämmelser som behövs för att konkretisera genomförandet av reformen. De krav som är helt nya finns i Elsäkerhetsverkets förslag till föreskrifter om utförande av elinstallationsarbete och elinstallationsföretag och omfattar framförallt särskilda krav på elinstallationsföretagens egenkontrollprogram.

1.2 Konsekvensutredningens omfattning

Denna konsekvensutredning har upprättats med anledning av Elsäkerhetsverkets förslag till nya föreskrifter med anledning av behörighetsreformen. De författningar som omfattas av denna konsekvensutredning är följande.

- Elsäkerhetsverkets förslag till föreskrifter om elinstallationsarbete
- Elsäkerhetsverkets förslag till föreskrifter om utförande av elinstallationsarbete och elinstallationsföretag
- Elsäkerhetsverkets förslag till föreskrifter om auktorisation för elinstallationsarbete

Genom Elsäkerhetsverkets förslag till föreskrifter om auktorisation för elinstallationsarbete beslutas kommer Elsäkerhetsverkets föreskrifter (2013:1) om behörighet för elinstallatörer att upphävas.

1.3 Läs mer om behörighetsreformen

Det är viktigt att alla som berörs av reformen ges möjlighet att lämna relevanta remissvar så att genomlysningen av Elsäkerhetsverkets förslag till nya föreskrifter blir så bra som möjligt. Elsäkerhetsverket har utöver denna konsekvensutredning tagit fram ett särskilt informationsmaterial *Nya regler för elarbete - En sammanfattning av vad den planerade elbehörighetsreformen innebär för dig eller ditt*

företag som innehåller utvecklade beskrivningar av behörighetsreformens innehåll och vilka förändringar som kommer att ske samt hur olika målgrupper påverkas.

2 Allmänt

2.1 Beskrivning av problemet och vad vi vill uppnå

Elsäkerhetsverkets förslag till föreskrifter är en direkt följd av den reform som beslutats med anledning av riksdagens beslut om ny elsäkerhetslag som träder ikraft den 1 juli 2017.

Den nya elsäkerhetslagen innebär att Elsäkerhetsverket behöver revidera befintliga föreskrifter samt ta fram nya enligt följande.

Nytt ansvarssubjekt – elinstallationsföretagen

- Nya regler lag behöver konkretiseras
 - Regler om utförande av elinstallationsarbete¹
 - Regler om egenkontrollprogram²
- Nya bestämmelser om vilka verksamhetstyper ett företag kan vara verksam inom förslås för att
 - kraven på egenkontrollprogram ska begränsas
 - företagets elinstallatör för regelefterlevnad kan ha annan auktorisation än fullständig auktorisation,
 - registrering hos Elsäkerhetsverket endast ska behöva omfatta den verksamhet som faktiskt bedrivs, och
 - köparen av elinstallationstjänster lättare ska kunna kontrollera det företag som den avser att anlita.

Behörighet blir auktorisation

- Begreppen i den nya elsäkerhetslagen förändras så att behörighet genomgående behöver bytas ut till auktorisation.
- En allmän modernisering och förenkling av struktur och innehåll görs i befintliga föreskrifter.
- Fler typer av arbeten ska kunna tillgodoräknas som praktisk erfarenhet

¹ Läs mer om avsikten att det allmänna aktsamhetskravet ska kompletteras av detaljerade regler i [prop. 2015/16:163](#), s. 32.

² Läs mer om avsikten att tillsynsmyndigheten ska konkretisera kravet på egenkontrollprogram i [prop. 2015/16:163](#), s. 34.

Regler om undantag från kraven får en egen författning

- I befintliga behörighetsföreskrifter³ finns ett antal undantag från kraven i elinstallatörsförordningen och dessa omarbetas med anledning av reformen och får en egen författning.
- I samma författning föreslås ett allmänt råd för att ensa tolkningen och tillämpningen av begreppet elinstallationsarbete.

Målgruppsanpassade författningar

De författningar som förslaget omfattar är målgruppsanpassade enligt följande.

Förslag till föreskrifter	Riktat sig till
Elsäkerhetsverkets förslag till föreskrifter om elinstallationsarbete	<i>Alla som utför elinstallationsarbete.</i> Notera dock att dessa föreskrifter inte innehåller några krav, utan endast bestämmelser som påverkar omfattningen av befintligt regelverk.
Elsäkerhetsverkets förslag till föreskrifter om utförande av elinstallationsarbete och elinstallationsföretag	<i>Elinstallationsföretagen</i> Notera dock att kapitel 2 om utförandekrav riktar sig till alla som utför elinstallationsarbete, alltså även icke yrkesmässigt.
Elsäkerhetsverkets förslag till föreskrifter om auktorisation för elinstallationsarbete	<i>De (fysiska) personer som vill bli elinstallatörer (ansöka om auktorisation för elinstallationsarbete)</i>

Sammanfattningsvis är anpassningar och nya regler i Elsäkerhetsverkets föreskrifter nödvändiga för att genomföra den reform som beslutats i och med att riksdagen fattat beslut om ny elsäkerhetslag.

³ [Elsäkerhetsverkets föreskrifter och allmänna råd \(2013:1\) om behörighet för elinstallatörer inkl. ändringsföreskrifter.](#)

Elsäkerhetsverket har valt att omarbета befintliga föreskrifter i sin helhet i samband med detta för att också genomföra vissa förbättringar och förenklingar i struktur och språk som Elsäkerhetsverket anser behövs.

Med anledning av detta blir det tre helt nya författningar och inga ändringsförfattningar.

2.2 Beskrivning av alternativa lösningar för det man vill uppnå och vilka effekterna blir om någon reglering inte kommer till stånd

2.2.1 Nya regler (utförande och egenkontrollprogram)

Alternativet till att ta fram särskilda krav som konkretiserar de allmänna krav på utförande av elinstallationsarbete och att elinstallationsföretag ska ha ett egenkontrollprogram är att inte ha några regler alls om detta i myndighetsföreskrifter.

Om regler inte tas fram skulle det innebära att elinstallationsföretagen ska uppfylla utförandekraven och ha ett egenkontrollprogram som uppfyller kraven i 23-27 §§ i den nya elsäkerhetslagen, utan att det finns bestämmelser som konkretiserar kraven.

Effekten av detta är att det blir svårare och mindre förutsebart för företagen att veta vad som krävs för att uppfylla lagkraven. För tillsynsmyndigheten innebär detta alternativ att utredningen görs mot de övergripande kraven vilken kan öka utredningens omfattning vid tillsyn.

En annan effekt av att inte genomföra de konkretiseringar som avsetts är att den praxis som utvecklas i olika delar av branschen riskerar att bli differentierad på ett sätt att det blir svårare att skapa samarbeten och gemensamma lösningar.

Detta kan leda till två saker.

- Minskade möjligheter att arbeta fram branschgemensamma lösningar, stödverktyg m.m.
- Minskad rörlighet i branschen på grund av att arbetet med egenkontroll ser så olika ut i olika branscher och mellan olika företag i samma bransch.

Elsäkerhetsverkets förhoppning är alltså att en bieffekt av den tydlighet regleringen av innehållet av utförandekraven och egenkontrollen leder till att det blir enklare och billigare för företagen att ta fram egenkontrollprogram och den gemensamma kompetensen kan nyttjas effektivt.

2.2.2 Revidering av befintliga regler

Ett alternativ är att inga ändringar görs alls, vilket innebär att befintliga begrepp behålls och inte kommer överensstämja med ny elsäkerhetslag. Den största risken med detta alternativ är att de som berörs av reglerna inte uppfattar den reform som genomförs i lag eftersom myndighetsföreskrifterna inte förändras. Detta alternativ kommer i vissa delar innebära att föreskrifterna är oförenliga med gällande lag, vilket inte är ett realistiskt alternativ.

Ett annat alternativ är att göra ändringsföreskrifter som endast genomför de ändringar som är nödvändiga med anledning av ny elsäkerhetslag. Effekten av detta är att de som berörs av reglerna fortfarande kan tillämpa samma grundförfattning (ELSÄK-FS 2013:1) i en struktur som är välbekant. Dock bedömer vi att det innebär att vi tappar den målgruppsanpassning och förenkling som Elsäkerhetsverkets förslag innebär eftersom varje författning har sin respektive särskilda målgrupp och strukturen i befintliga föreskrifter inte är optimal.

Alternativet finns också att sänka kraven på utbildning och praktisk erfarenhet finns. Elsäkerhetsverket bedömer dock att de krav som gäller idag är nödvändiga för att erhålla den kompetens som krävs för yrket elinstallatör med hänsyn till de risker som finns med el och felaktigt utfört elinstallationsarbete. Utbildningskraven idag motsvarar följande.

- Begränsad behörighet – utbildning motsvarande gymnasieutbildningens el- och energiprogram med inriktning elteknik.
- Allmän behörighet – eftergymnasial utbildning t.ex. vid yrkeshögskola på cirka 6 månader, eller motsvarande.

2.2.3 Sammanfattning av regleringen och regleringsalternativen

Nedan följer en sammanfattning av den reglering som får konsekvenser av betydelse samt vilka alternativ som finns för Elsäkerhetsverket i relation till respektive reglering. Det är dessa regleringar och alternativ med avseende på regelinnehåll som också kostnadsberäknas m.m. i avsnitt 2.5 och i avsnitt 4.

Föreslagen reglering	Regleringsalternativ
Krav på elinstallationsföretagens egenkontrollprogram	• Inget konkretiserande av kraven på egenkontrollprogram
Kompletterande bestämmelser om utförande till det allmänna aktsamhetskravet	• Inget konkretiserande av kraven vid utförande av elinstallationsarbete

Indelning av elinstallationsarbete i verksamhetstyper	Ingen indelning i verksamhetstyper
Anpassningar och ändringar av begrepp till nya lagen	Inga anpassningar och ändringar av begrepp
Målgruppsanpassade författningar	Ingen ändrad författningsstruktur
Detaljkrav på utbildning och praktik för auktorisation för elinstallationsarbete	- Ta bort kraven på utbildning och praktisk erfarenhet - Sänkta krav på utbildning och praktisk erfarenhet

2.3 Uppgifter om vilka som berörs av regleringen

Förslagen berör alla fysiska och juridiska personer som arbetar eller avser att utföra elinstallationsarbete. Indirekt berörs också de som utbildar elinstallatörer eftersom utbildningskraven framgår av bilagor till de föreslagna föreskrifterna. Dessa bilagor kommer dock inte förändras alls.

2.3.1 Personer som utför elinstallationsarbete

Det faktiska utförandet av elinstallationsarbete får idag bara utföras av en

- elinstallatör (behörighet meddelad av Elsäkerhetsverket), eller
- yrkesman (person som arbetar under överinseende av en elinstallatör).

Elsäkerhetsverket för ett register över alla personer som beviljats behörighet som elinstallatör. Idag finns det drygt 40 000 elinstallatörer i Elsäkerhetsverkets register. Något motsvarande register över yrkesmännen finns inte.

Under 2013 gjorde Elsäkerhetsverket med hjälp av statistik från Statistiska centralbyrån (SCB) en kartläggning av el-branscherna för att kunna göra bedömningar av hur många yrkesmän det finns och vart dessa är verksamma.⁴ Eftersom vi inte vet hur många av de registrerade elinstallatörerna som faktiskt arbetar med elinstallationsarbete eller om de utövar något överinseende kan man alltså inte enbart utgå ifrån uppgifter från registret.

⁴ Se rapporten [Kartläggning av elinstallatörer och yrkesmän med diarienummer 13EV3761](#).

Den kartläggning som Elsäkerhetsverket genomförde 2013 resulterade i följande uppskattning av antalet yrkesmän och elinstallatörer som är aktiva och faktiskt utför någon form av elinstallationsarbete.⁵

Elinstallatörer	Ca 25 000 personer
Yrkesmän	Ca 55 000 personer

Nedan sammanfattas hur yrkesmän och elinstallatörer påverkas av Elsäkerhetsverkets förslag till nya föreskrifter. Observera att den förändring som är genomförd med anledning av ny elsäkerhetslag påverkar dessa målgrupper i mycket stor omfattning, men då detta regleras i lag omfattar inte denna konsekvensutredning dessa effekter.

Läs mer om detta i Elsäkerhetsverkets särskilt framtagna informationsmaterial *Nya regler för elarbete - En sammanfattning av vad den planerade elbehörighetsreformen innebär för dig eller ditt företag.*

Förändringen Elsäkerhetsverkets förslag innebär för yrkesmän

- Om de vill ansöka om auktorisation för elinstallationsarbete och bli elinstallatör öppnar förslaget upp för fler möjligheter att tillgodoräkna sig praktisk erfarenhet från fler typer av arbeten.
- För de som inte har behörighet idag kommer det finnas möjlighet att söka tre olika auktorisationer, A, AL eller B.

Förändringen Elsäkerhetsverkets förslag innebär för elinstallatörer

- Auktorisationerna förslås byta namn men inga innehållsmässiga förändringar kommer att göras, se nedanstående omvandlingstabell.
- Enligt det förslag som Elsäkerhetsverket skickat på remiss kommer du som har en begränsad behörighet BB2 eller motsvarande meddelad enligt äldre föreskrifter efter den 1 juli 2017 att ha en begränsad behörighet B.
- Några nya ansökningar behöver inte göras.
- Elinstallatörer med auktorisation A, AL eller B kommer efter den 1 juli 2017 att kunna verka som elinstallatör för regelefterlevnad i elinstallationsföretag, inom olika verksamhetstyper.

⁵ När kartläggningen gjordes fanns totalt 40 861 personer i behörighetsregistret, och per den 18 maj 2016 har denna siffra stigit till 42 117, varpå antalet aktiva elinstallatörer kan ha ökat något.

Omvandlingstabell – vad händer med behörigheten den 1 juli 2017

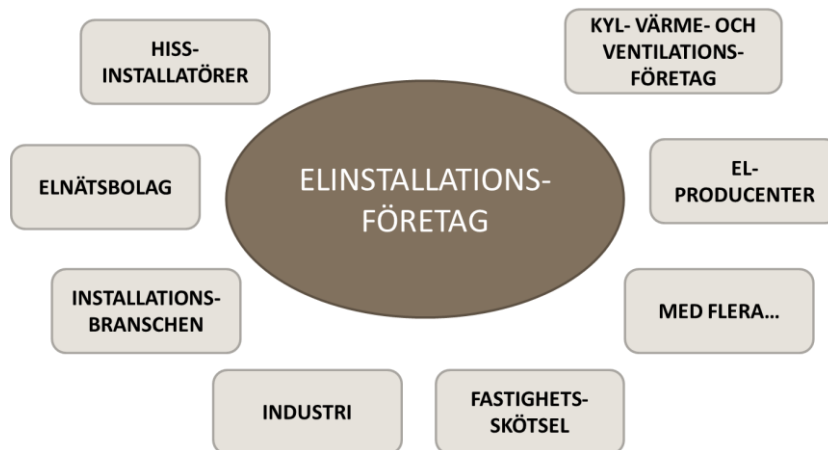
Behörighet idag⁶	Auktorisation efter den 1 juli 2017	Eventuell kommentar
AB	A	
ABL	AL	
BB1	B	
BB3 - Gräv	Tas bort	Befintliga behörigheter fortsätter dock att gälla. Det finns dock ingen verksamhetstyp som kräver denna auktorisation. ⁷
BB3 - Branschanpassad	Tas bort	De som har en behörighet som motsvarar innehållet i tidigare BB2 kommer få sin behörighet omvandlad till en begränsad auktorisation B.
BB3	Tas bort	Befintliga behörigheter fortsätter dock att gälla med den omfattning som framgår av behörighetsbeviset. Det finns dock ingen verksamhetstyp som kräver denna auktorisation.
<i>Totalt är det idag cirka 1 600 personer med BB3-behörighet av de drygt 42 000 elinstallatörer som finns.</i>		

⁶ Avser de behörigheter som finns enligt gällande föreskrifter. De som har äldre behörigheter kan ha andra typer. För en fullständig redogörelse av de behörigheter som gäller idag, se rapporten [Kartläggning av elinstallatörer och yrkesmän med diarienummer 13EV3761](#).

⁷ För verksamhetstyp *Kabelförläggning* föreslås undantag från kravet på att ha en elinstallatör för regelefterlevnad. Dessa företag ska dock ha egenkontrollprogram och vara registrerade om de gör arbeten på annans anläggning.

2.3.2 Elinstallationsföretag

Alla som yrkesmässigt utför elinstallationsarbete omfattas av definitionen på elinstallationsföretag, oavsett bolagsform eller bransch.

Elinstallationsarbete utförs i olika stor omfattning i hundratals olika typer av företag. Av Elsäkerhetsverkets kartläggning av elinstallatörer och yrkesmän som genomfördes 2013 framgår vilka företag som utför elinstallationsarbete.

De branschgrupper där man i rapporten fann att yrkesmännen är verksamma var följande.⁸

SNI-kod ⁹	Namn
43	Specialiserad bygg- och anläggningsverksamhet
35	Försörjning av el, gas, värme och kyla
78	Arbetsförmedling, bemanning och andra personalrelaterade tjänster
17	Pappers- och pappersvarutillverkning

Nedan redogörs närmare för inom vilka branscher i respektive branschgrupp som elinstallationsföretag finns. I nedanstående sammanställning utesluts samtliga branscher med en SNI-kod som finns inom branschgrupp 78. Detta beror på att personaluthyrningsföretag inte är ett elinstallationsföretag, så länge verksamheten endast omfattar uthyrning, och inte utförande av tjänster som innefattar elinstallationsarbete.

⁸ Anledningen att vi valt att utgå ifrån vart yrkesmännen arbetar och inte elinstallatörerna är att det i analysarbetet av vart yrkesmännen finns ligger att omfattande arbete där vi bedömt att de faktiskt utför elinstallationsarbete. Det blir en rättvisande bild av branschen att använda de SNI-koder där yrkesmännen arbetar, vilket inte hade varit möjligt om vi utgått ifrån vart elinstallatörerna arbetar.

⁹ SNI-kod är en standard för hur man indelar företagen i näringsgrenar och som beskriver vilken verksamhet ett företag har. Läs mer om SNI-koder på SCB:s webbplats <http://www.sni2007.scb.se/>.

Uppgifterna om antal företag för respektive SNI-kod är hämtade från SCB:s register den 23 maj 2016.

SNI-kod	Bransch	Antal företag
Branschgrupp 43 Specialiserad bygg- och anläggningsverksamhet		
43210	Elinstallationsfirmor	9 170
43221	Rörfirmor	5 780
43222	Ventilationsfirmor	1 629
43290	Andra bygginstallationsfirmor	1 394
43223	Kyl- och frysinstallationsfirmor	305
43120	Firmor för mark- och grundarbeten	11 572
43999	Diverse övriga specialiserade bygg- och anläggningsentreprenörer	5 777
43229	Övriga VVS-firmor	63
43330	Golv- och väggbeläggningsfirmor	3 326
Branschgrupp 35 Försörjning av el, gas, värme och kyla		
35110	Elverk	801
35300	Värmeverk m.m.	154
35130	Distribution av elektricitet	135
35120	Elnätföretag	4
35210	Gasverk	19
Branschgrupp 17 Pappers- och pappersvarutillverkning		
17129	Övrig pappers- och pappindustri	47
17122	Annan tryckpappersindustri	10
17123	Kraftpappers- och kraftpappindustri	10
17112	Sulfatmassaindustri	5
17220	Industri för hushålls- och hygienartiklar av papper	22
17121	Tidnings- och journalpappersindustri	2
17113	Sulfitmassaindustri	1
17111	Industri för mekanisk eller halvkemisk massa	12
17219	Övrig industri för pappers- och pappförpackningar	55
17211	Wellpappindustri	37
17290	Industri för andra pappers- och pappvaror	71

Det totala antalet företaget inom de utvalda SNI-koderna är alltså 40 401 stycken.¹⁰

2.3.3 Utbildare

I Sverige finns det ett antal olika typer av utbildningar som får tillgodoräknas vid ansökan om behörighet. De som utbildar elinstallatörer idag utformar dessa utbildningar i enlighet med gällande behörighetsföreskrifter.

Elsäkerhetsverket har under 2010 gjort en undersökning¹¹ av vilka hur många utbildningsanordnare det finns inom respektive typ av utbildning. Totalt sett bedömer vi att det finns högst 130 stycken utbildningsanordnare, fördelat ungefär på följande sätt.

Utbildningsanordnare	Antal som genomför utbildningar	Utbildning för allmänna behörigheter (Bilaga 1 och 2)	Utbildning för begränsade behörigheter (Bilaga 3)
Gymnasiet	Cirka 50 ¹²	Nej	Ja
Universitet och högskolor	Cirka 20	Ja	Ja
Yrkehögskolor och övriga utbildare	Cirka 60	Ja	Ja

Elsäkerhetsverket avser inte att göra några förändringar i nuläget vilket innebär att de som idag utbildar elinstallatörer inte påverkas av de föreslagna föreskrifterna.

2.4 Uppgifter om de bemyndiganden som myndighetens beslutanderätt grundar sig på

2.4.1 Nya regler (utförande och egenkontrollprogram)

Om Elsäkerhetsverket ges bemyndigande att utfärda föreskrifter om utförande av elinstallationer och egenkontrollprogram kommer dessa att ges Elsäkerhetsverket i en ny elsäkerhetsförordning. Det finns idag alltså inte några bemyndiganden som omfattar de regler som är helt nya med anledning av reformen.

Regeringens bemyndigande framgår av 47 § ny elsäkerhetslag.

¹⁰ För en redogörelse av hur många av dessa som omfattas av de föreslagna reglerna, se avsnitt 4.1.1.

¹¹ Undersökningen är baserat på vilka utbildningar de som ansökt och erhållit behörighet genomgått.

¹² Minst 20, max 80. Det antal gymnasieskolor som utbildar EI- och energiprogrammet med inriktning Elteknik är långt fler än så det antal gymnasieskolor som framgår av Elsäkerhetsverkets undersökning. Det kan bero på flera orsaker att dessa siffror skiljer sig åt, framförallt eftersom Elsäkerhetsverkets undersökning endast tar med de utbildningar som någon sökande tillgodoräknats vid behörighetsansökan. Enligt uppgift från webbplatsen www.yrkesprogram.se finns 77 gymnasier som erbjuder utbildningen. Vi har i denna sammanställning valt att utgå från att det sammantaget rör sig om cirka 50.

Om Elsäkerhetsverket inte får bemyndigande av regeringen att utfärda föreskrifter i den omfattning som krävs är Elsäkerhetsverket förhindrade att fatta beslut om de föreskrifter som avser utförande av elinstallationsarbete och elinstallationsföretag.

Att Elsäkerhetsverket ändå skickar förslagen på remiss är för att ge alla berörda tillräckligt med tid att lämna synpunkter och göra de förberedelser som krävs.

2.4.2 Revidering av befintliga regler

Bemyndigande för de föreskrifter som rör befintliga regler om undantag från krav på behörighet för vissa arbeten samt föreskrifter om behörighet (krav på utbildning och praktik samt vilka behörigheter som ska finnas) finns i 4, 8, 9, och 14 §§ elinstallatörsförordningen (1990:806). Dessa bemyndiganden kommer troligen att ersättas av motsvarande bestämmelser i ny elsäkerhetsförordning.

2.5 Uppgifter om vilka kostnadsmässiga och andra konsekvenser regeringen medför och en jämförelse av konsekvenserna för de övervägda regleringsalternativen

De krav som följer av ny elsäkerhetslag har analyserats i den utredning¹³ som ligger till grund för förslaget, samt i regeringens proposition¹⁴ till ny elsäkerhetslag.

Nedanstående beskrivningar omfattar endast de regler som Elsäkerhetsverkets förslag omfattar. Konsekvenserna av reformen i sin helhet för de företag, organisationer och personer som berörs framgår därför inte av förevarande konsekvensutredning. För en beskrivning av hur man berörs av reformen i sin helhet kan man ta del av de beskrivningar som görs i förarbetena eller läsa mer i informationsmaterialet *Nya regler för elarbete - En sammanfattning av vad den planerade elbehörighetsreformen innebär för dig eller ditt företag*.

Nedan följer en översiktlig beskrivning av de kostnader och andra konsekvenser regeringen medför. Kostnaderna utgår ifrån förslagets innehåll jämfört med regleringsalternativen som redogjorts för i avsnitt 2.3.3. Kostnadsberäkningar för företagen framgår av avsnitt 4.

¹³ Se SOU 2014:89, s. 171 ff.

¹⁴ Se prop. 2015/16:163, s. 44-46.

Regleringsalternativ som jämförelsen gjorts mot	Kostnader för den föreslagna regleringen	Andra konsekvenser av den föreslagna regleringen
Inget konkretiserande av kraven på egenkontrollprogram	• Resurser för anpassning av eller sökbarhet i befintliga system • Kostnaderna för företagen beräknas i avsnitt 4.	• Tydligare regler • Ökad elsäkerhet • Synergieffekter i och mellan branscher
Inget konkretiserande av kraven vid utförande av elinstallationsarbete	• Inga kostnader	• Tydligare regler • Ökad elsäkerhet • Kraven på företagen blir desamma på de som gäller anläggningens utförande som innehavaren redan svarar för. • Samma krav gäller på båda avtalsparter vid köpa av elinstallationstjänster
Ingen indelning i verksamhetstyper	• Inga kostnader	• Genom reglerna kan kraven på företagen minska eftersom anpassningar görs inom respektive verksamhetstyp. • Enklare att kontrollera företagen • Effektivare tillsyn

Inga anpassningar och ändringar av begrepp	• Eventuellt kostnader för uppdatering av befintliga system, utbildningsmaterial, handböcker etc. hos flera aktörer	• Lättare att ta till sig reglernas innehåll
Ingen ändrad författningsstruktur	• Eventuellt kostnader för uppdatering av befintliga system, utbildningsmaterial, handböcker etc. hos flera aktörer	• Lättare att ta till sig reglernas innehåll
Ta bort kraven på utbildning och praktisk erfarenhet	• Eventuell kostnad för de studenter som genomgår utbildningen	• Studenters nedlagda tid på praktisk erfarenhet • Nödvändig kompetens hos yrkesutövare säkerställs • Ökad elsäkerhet
Sänkta krav på utbildning och praktisk erfarenhet	• Eventuell kostnad för de studenter som genomgår utbildningen	• Nedlagd tid på praktisk erfarenhet • Nödvändig kompetens hos yrkesutövare säkerställs • Ökad elsäkerhet

2.6 Bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen

2.6.1 Regleringen av yrket elinstallatör

Elinstallatör är ett så kallat reglerat yrke. Det innebär att det så kallade yrkeskvalifikationsdirektivet¹⁵ som genomförts i Sverige genom bland annat lagen (2016:145) om erkännande av yrkeskvalifikationer och dess bestämmelser är tillämpliga. Enligt yrkeskvalifikationsdirektivet får en reglering av ett yrke som innebär att den fria rörligheten inom EU begränsas endast ske om det är motiverat med hänsyn till ett allmänintresse. Regleringen ska i så fall vara proportionerlig och får inte inskränka den fria rörligheten mer än vad som är nödvändigt för att uppnå det eftersträvade syftet.

Bedömningen har gjorts att regleringen av yrket elinstallatör är förenligt med yrkeskvalifikationsdirektivet och Elsäkerhetsverkets krav på utbildning och praktisk erfarenhet likaså.

2.6.2 Kraven på elinstallationsföretag

Krav på tjänsteutövning i Sverige som utförs av företag som är etablerade i annat land inom EU eller EES omfattas av tjänstedirektivet (2006/123/EG). De bestämmelser som rör elinstallationsföretagens anmälningsplikt enligt 25 § ny elsäkerhetslag har anmälts till EU-kommissionen i enlighet med direktivet.

Elsäkerhetsverkets förslag till föreskrifter konkretiserar kraven i lag och är förenligt med tjänstedirektivet och föranleder ingen ytterligare anmälan.

2.6.3 Övrigt

Regleringen i övrigt omfattas inte av någon harmoniserad lagstiftning eller motsvarande som följer av Sveriges EU-medlemskap.

De föreslagna föreskrifterna bedöms därför överensstämma med relevant EU-lagstiftning och övriga skyldigheter.

¹⁵ Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/36/EG av den 7 september 2005 om erkännande av yrkeskvalifikationer, moderniserat genom direktiv 2013/55/EU.

2.7 Bedömning av om särskilda hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser

2.7.1 Inledning

Särskild hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande.

Ikraftträdandet för ny elsäkerhetslag har flyttats fram jämfört med Elbehörighetsutredningens förslag. De nya reglerna kommer därmed att träda ikraft den 1 juli 2017.

Elsäkerhetsverket bedömer att det är viktigt att ge fortlöpande information om reformens innehåll och effekter och har därför tagit fram särskilda informationsinsatser.

2.7.2 Särskilt uppdrag om informationsinsatser med anledning av reformen

Elbehörighetsreformen i sin helhet kräver omfattande informationsinsatser vilket särskilt omnämns i proposition till ny elsäkerhetslag.¹⁶ Elsäkerhetsverket har också ett särskilt uppdrag i enlighet med regleringsbrevet för 2016 att myndigheten ska säkerställa adekvata informationsinsatser i samband med att planerade nya regler för behörighetssystemet införs. Detta uppdrag ska redovisas till Regeringskansliet (Miljö- och energidepartementet) senast den 30 juni 2016.

Aktiviteter enligt den kommunikationsplan som tas fram och presenteras som en del i uppdraget kommer att genomföras från och med sommaren 2016.

2.7.3 Särskilt stöd till företagen

Under hösten planerar Elsäkerhetsverket att ta fram ett särskilt material till elinstallationsföretagen som ska vara ett stöd i arbetet med egenkontrollprogram och andra krav.

Detta informationsmaterial är planerat att publiceras på Elsäkerhetsverkets webbplats under perioden november 2016 till januari 2017.

2.7.4 Särskild webbplats för fortlöpande information

Elsäkerhetsverket har tagit fram en särskild informationskanal för information med anledning av behörighetsreformen, www.elsakerhetsverket.se/nyaregler. Där kommer vi publicera information i takt med att arbetet fortlöper.

Det finns en frågor & svar-funktion där alla som vill kan ställa frågor om reformen: <http://www.elsakerhetsverket.se/Fragor-och-svar/>.

¹⁶ Se prop. 2015/16:163, s. 39.

2.7.5 Informationsträffar om de föreslagna föreskrifterna

När det gäller innehållet i de remitterade föreskrifterna kommer Elsäkerhetsverket genomföra två informationsträffar/hearings där vi berättar med om reformen och alla som berör ges möjlighet att delta och ställa frågor.

- Jönköping den 17 augusti 2016
- Stockholm (Arlanda) den 18 augusti 2016

3 Kommuner och landsting

Regleringen bedöms inte få effekter för kommuner eller landsting. Konsekvensutredningen innehåller därför inte någon beskrivning av detta.

3.1 Kommuner och landsting som utför elinstallationsarbete

Det bör dock noteras att en kommun eller ett landsting som utför elinstallationsarbete är ett elinstallationsföretag och omfattas då av de nya kraven på utförande, egenkontrollprogram m.m. De berörs då inte i egenskap av kommun respektive landsting utan omfattas av kraven i samma omfattning som elinstallationsföretag.

3.2 Kommuner och landsting som äger fastigheter m.m.

Kommuner och landsting som äger fastigheter är så kallade anläggningsinnehavare. Precis som andra anläggningsinnehavare kommer de ges ökade möjligheter att kontrollera de företag som utför elinstallationsarbeten på anläggningen, genom Elsäkerhetsverkets företagsregister. Denna aspekt berörs dock inte i konsekvensutredningen eftersom registreringsplikten följer av elsäkerhetslagen och inte av de föreslagna föreskrifterna.

4 Företag

Regleringen bedöms få effekter av betydelse för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt. Denna konsekvensutredning innehåller därför i detta avsnitt en beskrivning av punkterna i 7 § förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

4.1 Beskrivning av antalet företag som berörs, vilka branscher företagen är verksamma i samt storleken på företagen

4.1.1 Elinstallationsföretag

För en beskrivning av antal företag som är elinstallationsföretag, se redogörelsen i avsnitt 2.3.2.

Det finns en stor variation hur företagen påverkas av reglerna eftersom elinstallationsarbete kan utföras i varierande omfattning och grad av komplexitet. Vi har därför valt sortera in elinstallationsföretagen i följande kategorier.

- Företag som utför likartat och begränsat med elinstallationsarbete (kategori A)
 - Exempel: Företag är företag som förlägger kabel i mark, företag som installerar hushållsapparater, begränsade elinstallationsarbeten i bostäder, o.s.v.
- Företag som utför omfattande elinstallationsarbete som i huvudsak är likartat (kategori B)
 - Exempel: Företag som gör elinstallationsarbeten i bostäder,
- Företag som utför omfattande elinstallationsarbete med viss variation samt företag som utför elinstallationsarbete med hög komplexitet (kategori C)
 - Exempelvis: Elproduktion, eldistribution, viss industri

Kostnaderna kommer att skilja sig för företagen inom respektive kategori eftersom egenkontrollprogrammets omfattning beror på vilken typ av elinstallationsarbete om utförs. Kostnaderna för Elsäkerhetsverkets förslag till föreskrifter kommer alltså bedömas separat för respektive kategori.

I flera av de branscher som finns medräknade i statistiken i avsnitt 2.3.2. utförs elinstallationsarbetet av underentreprenörer. T.ex. kan ett företag vars verksamhet innebär bygginstallationer, anläggningsentreprenader, VVS- eller golvfirmer (se SNI-koder 43290, 43999, 43229 och 43330) anlita en elinstallationsfirma (SNI-kod 43210) för de delar av ett uppdrag som innebär elinstallationsarbete. Det är också

troligt att majoriteten av företagen som bedriver verksamhet med mark- och grundarbeten (SNI-kod 43120) inte förlägger kabel i mark, eller utför andra elinstallationsarbeten. Denna bedömning bekräftas också i Elsäkerhetsverkets kartläggning av elinstallatörer och yrkesmän som visar att det endast finns 193 behöriga elinstallatörer med behörigheten BB3 i de företag som har SNI-kod 43120.

Det antal företag som finns i branscher där majoriteten troligen inte utför elinstallationsarbete överstiger 20 000 företag.

I vår bedömning av hur många företag som faktiskt utför elinstallationsarbete väljer vi att räkna bort de flesta företag inom mark- och grundarbeten och endast räkna med att det enbart är cirka hälften av företagen inom SNI-koderna 43290, 43999, 43229 och 43330 som utför elinstallationsarbetet själva.

Antalet elinstallationsföretag borde därmed rimligen uppgå till 20 000 – 30 000 stycken.

Av dessa bedömer vi att cirka hälften utför de typer av elinstallationsarbeten som är begränsade och likartade samt att resten av företagen utför mer eller mindre omfattande eller komplexa arbeten.

Sammantaget utgår vi i våra beräkningar från följande uppskattningar.

Elinstallationsföretag i kategori A	max 15 000 företag
Elinstallationsföretag i kategori B	max 7 500 företag
Elinstallationsföretag i kategori C	max 7 500 företag

4.1.2 Utbildare

För en beskrivning av antal företag som är utbildare och berörs av Elsäkerhetsverkets föreskrifter, se redogörelsen i avsnitt 2.3.3.

4.1.3 Företag som berörs av reformen i sin helhet, men inte av Elsäkerhetsverkets föreskrifter

Vissa typer av företag berörs av reformen, men inte av Elsäkerhetsverkets föreskrifter, när det gäller företagets arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt. Vi har ändå valt att redogöra för dessa i detta avsnitt eftersom det är viktigt att förstå skillnaderna det innebär för företagen beroende på hur man väljer att organisera sin verksamhet!

4.1.3.1 Personaluthyrningsföretag

I Elsäkerhetsverkets kartläggning av elinstallatörer och yrkesmän som genomfördes 2013 görs bedömningen att cirka 120 elinstallatörer och cirka 3 000 yrkesmän är anställda i personaluthyrningsföretag.¹⁷

Dessa företag har en egen SNI-kod¹⁸ vilket möjliggör att man därigenom kan få fram hur många företag som finns med verksamheten personaluthyrning. Det går dock inte att få fram uppgift om hur många av dessa företag som faktiskt hyr ut personal som arbetar med elinstallationer (elinstallatörer och yrkesmän).

Antal företag år 2015 inom med SNI-kod som börjar på 782 (Personaluthyrning) framgår av nedanstående tabell.¹⁹

Antal anställda i företaget	Antal företag
0 anställda	758
1-4 anställda	967
5-9 anställda	251
10-19 anställda	172
20-49 anställda	179
50-99 anställda	64
100-199 anställda	40
200-499 anställda	31
500+ anställda	17

Totalt finns det alltså nästan 2 500 företag som är registrerade som personaluthyrningsföretag. Elsäkerhetsverket bedömer dock att det rör sig om mycket färre som just hyr ut elinstallatörer eller yrkesmän.

4.1.3.2 Faktureringsföretag

Med faktureringsföretag avses här sådana företag som erbjuder fakturerings tjänster m.m. på sådant sätt att tjänster kan utföras utan att personen som utför tjänsten har

¹⁷ Se sammanställningen på sida i 22 rapporten [Kartläggning av elinstallatörer och yrkesmän med diarienummer 13EV3761](#).

¹⁸ SNI-kod är en standard för hur man indelar företagen i näringsgrenar och som beskriver vilken verksamhet ett företag har. Läs mer om SNI-koder på SCB:s webbplats <http://www.sni2007.scb.se/>.

¹⁹ Sökning i SCB:s företagsdatabas den 19 maj 2016, http://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START_NV_NV0101/FDBR07/?rxid=8fc084b7-e243-4b1f-bbcb-4661bf15c1b8.

ett eget företag. Sådana tjänster innebär att tjänsten utförs inom ramen för det fakturerande företagets verksamhet.

Detta ska inte blandas ihop med företag som erbjuder tjänster som hjälper andra företag med ren administration av fakturor, men där det ursprungliga företaget ändå är avsändare av fakturan.

Den SNI-kod som omfattar dessa faktureringsföretag skiljer inte på sådana faktureringsföretag som berörs av reformen. Detta medför att det är långt fler företag i statistiken (över 18 000 företag) än det faktiska antal faktureringsföretag som faktiskt fakturerar elinstallationsarbete åt enskilda på ett sådant sätt att de efter den 1 juli 2017 är ett elinstallationsföretag.

Elsäkerhetsverket bedömer att dessa tjänster inte utnyttjas i någon särskild omfattning när det gäller elinstallationsarbete och att det endast kan röra sig om 0-20 företag som berörs.

4.1.4 Sammanställning av vilka företag som berörs

Företag	Antal företag som finns registrerade i SCB:s företagsdatabas (avrundat antal)	Elsäkerhetsverkets bedömning (avrundat antal)
Elinstallationsföretag (totalt)	40 400	20 000-30 000
- Varav i kategori A	-	Max 7 500
- Varav i kategori B	-	Max 7 500
- Varav i kategori C	-	Max 15 000
Utbildare	<i>Uppgift ej inhämtad</i>	130
Övriga som berörs av reformen, men inte Elsäkerhetsverkets föreskrifter		
- faktureringsföretag	18 000	0-20
- bemanningsföretag	2 500	200

4.1.5 Så här berörs företagen av regleringen

Föreslagen reglering	Berörda företag
Krav på elinstallationsföretagens egenkontrollprogram	Elinstallationsföretagen
Kompletterande bestämmelser om utförande till det allmänna aktsamhetskravet	Elinstallationsföretagen
Indelning av elinstallationsarbete i verksamhetstyper	Elinstallationsföretagen
Anpassningar och ändringar av begrepp till nya lagen	- Elinstallationsföretagen - Utbildarna
Målgruppsanpassade författningar	- Elinstallationsföretagen - Utbildarna
Detaljkrav på utbildning och praktik för auktorisation för elinstallationsarbete	Utbildarna

Eftersom bemanningsföretag och faktureringsföretag²⁰ inte berörs av Elsäkerhetsverkets föreskrifter kommer dessa inte tas med i sammanställningar i avsnitt 4.2-4.3.

4.2 Beskrivning av tidsåtgång och kostnader med anledning av regleringen

Nedanstående redovisas de kostnaderna för respektive typ av företag. Elsäkerhetsverket bedömer att de föreslagna föreskrifterna medför. Beskrivningen omfattar

- vilken tidsåtgång regleringen kan föra med sig för företagen
- vad regleringen innebär för företagens administrativa kostnader, och
- vilka andra kostnader den föreslagna regleringen medför för företagen och vilka förändringar i verksamheten som företagen kan behöva vidta till följd av den föreslagna regleringen.

²⁰ Förutsätter givetvis att de inte uppfyller rekvisiten för att vara ett elinstallationsföretag. Då omfattas företagen av reglerna på samma sätt som alla andra elinstallationsföretag.

4.2.1 Elinstallationsföretag inom kategori A

Föreslagen reglering	Regleringens effekt för företaget	Tidsåtgång och administrativa kostnader
Krav på elinstallationsföretagens egenkontrollprogram	<i>Resurser för anpassning av eller sökbarhet i befintliga system.</i> Kravet på egenkontrollprogram framgår av lag. De krav i föreskrifterna som föreslås konkretiserar vad egenkontrollprogrammet ska innehålla. Det kan medföra kostnader för företag som redan idag har en annan struktur på sina kvalitetssystem eller motsvarande. Att ta fram ett egenkontrollprogram följer alltså redan av lagen, men strukturen anges i föreskrifterna. Elsäkerhetsverket bedömer att det tar resurser att endera anpassa strukturen i företagens befintliga system eller sökbarheten.	Engångsarbete i genomsnitt på cirka 10-20 timmar per företag. Fortlöpande arbete på cirka 5-10 timmar per år. Inga övriga kostnader.
Kompletterande bestämmelser om utförande till det allmänna aktsamhetskravet	<i>Inga kostnader</i> Kraven på hur en anläggning ska vara utförd, dokumenterad och märkt finns i ELSÄK-FS 2008:1-2. Dessa krav är riktade till anläggningsinnehavaren. Genom reformen ställs också krav på utföraren (elinstallationsföretaget). Utförandet ska alltså redan idag ske i enlighet med 2 kap. i förslaget till föreskrifter om utförande av elinstallationsarbete och elinstallationsföretag.	0 timmar 0 kr

Indelning av elinstallationsarbete i verksamhetstyper	<i>Inga kostnader</i> Denna är gjord för att möjliggöra anpassningar av kraven beroende på vilken verksamhet ett företag har. Själva registreringen följer av lag.²¹	0 timmar 0 kr
Anpassningar och ändringar av begrepp till nya lagen	<i>Eventuellt kostnader för uppdatering av befintliga system, utbildningsmaterial, handböcker etc.</i> Denna kostnad varierar beroende på hur företagen valt att organisera sig. Vi bedömer dock att detta kan ta 0-10 timmar för ett företag.	Engångsarbete på 0-10 timmar per företag. Möjligen tryckkostnader för utbildningsmaterial. Inga övriga kostnader.
Målgruppsanpassade författningar	<i>Eventuellt kostnader för uppdatering av befintliga system, utbildningsmaterial, handböcker etc.</i> Hänvisningarna till ELSÄK-FS behöver ändras.	Marginell tidsåtgång Möjligen tryckkostnader för utbildningsmaterial. Inga övriga kostnader

²¹ I den konsekvensutredning som gjordes med anledning av förslag till ny elsäkerhetslag bedömdes registreringen i Elsäkerhetsverkets företagsregister ta en timme per företag, se prop. 2015/16:163, s. 44.

4.2.2 Elinstallationsföretag inom kategori B

Föreslagen reglering	Regleringens effekt för företaget	Tidsåtgång och administrativa kostnader
Krav på elinstallationsföretagens egenkontrollprogram	<i>Resurser för anpassning av eller sökbarhet i befintliga system.</i> Kravet på egenkontrollprogram framgår av lag. De krav i föreskrifterna som föreslås konkretiserar vad egenkontrollprogrammet ska innehålla. Det kan medföra kostnader för företag som redan idag har en annan struktur på sina kvalitetssystem eller motsvarande. Att ta fram ett egenkontrollprogram följer alltså redan av lagen, men strukturen anges i föreskrifterna. Elsäkerhetsverket bedömer att det tar resurser att endera anpassa strukturen i företagets befintliga system eller sökbarheten.	Engångsarbete i genomsnitt på cirka 30-40 timmar per företag. Fortlöpande arbete på cirka 10-20 timmar per år. Inga övriga kostnader.
Kompletterande bestämmelser om utförande till det allmänna aktsamhetskravet	<i>Inga kostnader</i> Kraven på hur en anläggning ska vara utförd, dokumenterad och märkt finns i ELSÄK-FS 2008:1-2. Dessa krav är riktade till anläggningsinnehavaren. Genom reformen ställs också krav på utföraren (elinstallationsföretaget). Utförandet ska alltså redan idag ske i enlighet med 2 kap. i förslaget till föreskrifter om utförande av elinstallationsarbete och elinstallationsföretag.	0 timmar 0 kr

Indelning av elinstallationsarbete i verksamhetstyper	<i>Inga kostnader</i> Denna är gjord för att möjliggöra anpassningar av kraven beroende på vilken verksamhet ett företag har. Själva registreringen följer av lag.²²	0 timmar 0 kr
Anpassningar och ändringar av begrepp till nya lagen	<i>Eventuellt kostnader för uppdatering av befintliga system, utbildningsmaterial, handböcker etc.</i> Denna kostnad varierar beroende på hur företagen valt att organisera sig. Vi bedömer dock att detta kan ta 10-20 timmar för ett företag.	Engångsarbete på 10-20 timmar per företag. Möjligen tryckkostnader för utbildningsmaterial. Inga övriga kostnader.
Målgruppsanpassade författningar	<i>Eventuellt kostnader för uppdatering av befintliga system, utbildningsmaterial, handböcker etc.</i> Hänvisningarna till ELSÄK-FS behöver ändras.	Marginell tidsåtgång Möjligen tryckkostnader för utbildningsmaterial. Inga övriga kostnader

²² I den konsekvensutredning som gjordes med anledning av förslag till ny elsäkerhetslag bedömdes registreringen i Elsäkerhetsverkets företagsregister ta en timme per företag, se prop. 2015/16:163, s. 44.

4.2.3 Elinstallationsföretag inom kategori C

Föreslagen reglering	Regleringens effekt för företaget	Tidsåtgång och administrativa kostnader
Krav på elinstallationsföretagens egenkontrollprogram	<i>Resurser för anpassning av eller sökbarhet i befintliga system.</i> Kravet på egenkontrollprogram framgår av lag. De krav i föreskrifterna som föreslås konkretiserar vad egenkontrollprogrammet ska innehålla. Det kan medföra kostnader för företag som redan idag har en annan struktur på sina kvalitetssystem eller motsvarande. Att ta fram ett egenkontrollprogram följer alltså redan av lagen, men strukturen anges i föreskrifterna. Elsäkerhetsverket bedömer att det tar resurser att endera anpassa strukturen i företagets befintliga system eller sökbarheten.	Engångsarbete i genomsnitt på cirka 50-70 timmar per företag. Fortlöpande arbete på cirka 20-30 timmar per år. Inga övriga kostnader.
Kompletterande bestämmelser om utförande till det allmänna aktsamhetskravet	<i>Inga kostnader</i> Kraven på hur en anläggning ska vara utförd, dokumenterad och märkt finns i ELSÄK-FS 2008:1-2. Dessa krav är riktade till anläggningsinnehavaren. Genom reformen ställs också krav på utföraren (elinstallationsföretaget). Utförandet ska alltså redan idag ske i enlighet med 2 kap. i förslaget till föreskrifter om utförande av elinstallationsarbete och elinstallationsföretag.	0 timmar 0 kr

Indelning av elinstallationsarbete i verksamhetstyper	<i>Inga kostnader</i> Denna är gjord för att möjliggöra anpassningar av kraven beroende på vilken verksamhet ett företag har. Själva registreringen följer av lag.²³	0 timmar 0 kr
Anpassningar och ändringar av begrepp till nya lagen	<i>Eventuellt kostnader för uppdatering av befintliga system, utbildningsmaterial, handböcker etc.</i> Denna kostnad varierar beroende på hur företagen valt att organisera sig. Vi bedömer dock att detta kan ta 10-20 timmar för ett företag.	Engångsarbete på 10-20 timmar per företag. Möjligen tryckkostnader för utbildningsmaterial. Inga övriga kostnader.
Målgruppsanpassade författningar	<i>Eventuellt kostnader för uppdatering av befintliga system, utbildningsmaterial, handböcker etc.</i> Hänvisningarna till ELSÄK-FS behöver ändras.	Marginell tidsåtgång Möjligen tryckkostnader för utbildningsmaterial. Inga övriga kostnader

²³ I den konsekvensutredning som gjordes med anledning av förslag till ny elsäkerhetslag bedömdes registreringen i Elsäkerhetsverkets företagsregister ta en timme per företag, se prop. 2015/16:163, s. 44.

4.2.4 Utbildare

Föreslagen reglering	Regleringens effekt för företaget	Tidsåtgång, administrativa kostnader och övriga kostnader
Anpassningar och ändringar av begrepp till nya lagen	<i>Eventuellt kostnader för uppdatering av befintligt utbildningsmaterial.</i>	Engångsarbete på cirka 10-20 timmar per utbildare. Möjligen tryckkostnader för utbildningsmaterial. Inga övriga kostnader.
Målgruppsanpassade författningar	<i>Eventuellt kostnader för uppdatering av befintliga system, utbildningsmaterial, handböcker etc.</i> Hänvisningarna till ELSÄK-FS behöver ändras.	Marginell tidsåtgång Möjligen tryckkostnader för utbildningsmaterial. Inga övriga kostnader
Detaljkrav på utbildning och praktik för auktorisation för elinstallationsarbete	Utbildarna kommer genomföra sina utbildningar oförändrade.	Inga kostnader.

4.2.5 Sammanställning och beräkning

Nedanstående beräkningar är gjorda i Tillväxtverkets regelräknare och bygger på att en elinstallatör med en månadslön på 33 000 kronor utför de arbeten som beskrivs i avsnitt 4.2.1-4.2.3 samt att en yrkeslärare med en månadslön på 31 000 kronor utför de arbeten som beskrivs i avsnitt 4.2.4. Enligt regelräknaren innebär detta en timkostnad för elinstallationsföretagen på 288 kronor när det gäller elinstallatörer och en timkostnad för utbildarna på 270 kronor när det gäller yrkeslärarna.

4.2.5.1 Denna tabell visar engångskostnad och årlig kostnad per företag²⁵

Föreslagen reglering	Elinstallationsföretag i kategori A	Elinstallationsföretag i kategori B	Elinstallationsföretag i kategori C	Utbildarna
Krav på elinstallationsföretagens egenkontrollprogram	3 000 – 6 000 kr år 1, 0 – 3 000 kr årligen	8 500- 11 500 kr år 1, 3 000 – 6 000 kr årligen	14 500 – 20 000 kr år 1, 6 000 – 8 500 kr årligen	0 kr
Kompletterande bestämmelser om utförande till det allmänna aktsamhetskravet	0 kr	0 kr	0 kr	0 kr
Indelning av elinstallationsarbete i verksamhetstyper	0 kr	0 kr	0 kr	0 kr
Anpassningar och ändringar av begrepp till nya lagen	0 -3 000 kr	3 000 – 6 000 kr	3 000 – 6 000 kr	2 500 – 5 500 kr
Målgruppsanpassade författningar	0 kr	0 kr	0 kr	0 kr

²⁵ Vi har valt att avrunda i alla kolumner för att det ska vara lätt att läsa, men sammanräkningen i nästa tabell bygger på ej avrundade siffror. Därför stämmer inte siffrorna om man använder de avrundade uppgifterna för att kontrollera tabellen i 4.2.5.2.

Detaljkrav på utbildning och praktik för auktorisation för elinstallationsarbete	0 kr	0 kr	0 kr	0 kr
--	------	------	------	------

4.2.5.2 Denna tabell visar totala engångskostnader och årlig totalkostnad för samtliga företag baserat på antal företag enligt avsnitt 4.1.4.

Föreslagen reglering	Elinstallationsföretag i kategori A (15 000 stycken)	Elinstallationsföretag i kategori B (7 500 stycken)	Elinstallationsföretag i kategori C (7 500 stycken)	Utbildarna (130 stycken)	Kostnad för regleringen
Krav på elinstallationsföretagens egenkontrollprogram					
- engångskostnad	43 000' - 86 500'	65 000' - 86 500'	108 000' - 151 000'	-	216 000 - 324 000 tkr
- årligen	0-43 000'	21 500' - 43 000	43 000' - 65 000'	-	64 500 – 151 000 tkr
Kompletterande bestämmelser om utförande till det allmänna aktsamhetskravet	0 kr	0 kr	0 kr	0 kr	0 kronor

Indelning av elinstallationsarbete i verksamhetstyper	0 kr	0 kr	0 kr	0 kr	0 kronor
Anpassningar och ändringar av begrepp till nya lagen	0 - 43 000'	21 500' - 43 000'	21 500' - 43 000'	350' – 700'	43 350 - 129 700 tkr
Målgruppsanpassade författningar	0 kr	0 kr	0 kr	0 kr	0 kronor
Detaljkrav på utbildning och praktik för auktorisation för elinstallationsarbete	0 kr	0 kr	0 kr	0 kr	0 kronor
TOTAL KOSTNAD FÖR ELSÄKERHETSVERKETS FÖRSLAG (ALLA FÖRETAG)					
Första året (kostnad för 30 130 företag)					260 – 450 miljoner kronor
löpande därefter (kostnad för 30 130 företag)					40 -130 miljoner kronor

4.3 Beskrivning av i vilken utsträckning regleringen kan komma att påverka konkurrensförhållandena för företagen

Företagens regelefterlevnad får inte bli en konkurrensfördel. Ett företag ska inte kunna ”välja” att inte följa de regler som finns i syfte att kunna prissätta sina tjänster lägre. Det tar tid för företagen att följa regler. Genom reformen bedömer vi att risken för fusk minskar i företag som utför elinstallationsarbete eftersom både köpare av elinstallationstjänster kan kontrollera företagen i förväg och Elsäkerhetsverkets möjligheter att bedriva en effektiv tillsyn på området förbättras avsevärt. Se också den konsekvensbeskrivning som görs i proposition till ny elsäkerhetslag

Den förbättrade möjligheten för konsumenterna, och även för andra företag, att kontrollera om ett företag är registrerat hos tillsynsmyndigheten bör ge en viss konkurrensfördel för seriösa aktörer gentemot de som inte följer regelverket. Det borde kunna innebära en fördel, inte minst för små företag, att kostnadsfritt kunna utnyttja tillsynsmyndighetens register för att visa kunder att de uppfyller kraven för att finnas med i registret.²⁶

Elsäkerhetsverket delar regeringens bedömning och anser att reformen i sin helhet samt i de delar den genomförs i Elsäkerhetsverkets föreskrifter kommer att få positiva effekter på konkurrensförhållandena i den bemärkelsen att det kommer att bli svårare för de företag som medvetet inte följer regelverket.

4.4 Beskrivning av hur regleringen i andra avseenden kan komma att påverka företagen

Genom att utförandet av elinstallationsarbete nu regleras i lag kan en anläggningsinnehavare eller köpare av elinstallationstjänster inte avtala bort viktiga moment vid utförandet som t.ex. de kontroller som krävs för att säkerställa att arbetet har utförts med rätt resultat.

Att sådana aspekter inte kan bli fråga för förhandling bedömer Elsäkerhetsverket kan stärka elinstallationsföretagen.

4.5 Beskrivning av om särskilda hänsyn behöver tas till små företag vid reglernas utformning

Särskilda hänsyn måste tas vid företagsreglering. Det ligger i sakens natur att ju större företaget är desto mindre kostsamt blir det procentuellt sett att hålla den kompetens som krävs för att säkerställa företagets regelefterlevnad.

När det gäller Elsäkerhetsverkets förslag till föreskrifter har målet varit att ta fram tydliga och begripliga krav som gör det enklare för de mindre företagen att förstå vad de måste göra.

²⁶ Prop. 2015/16:163, s. 45.

När det gäller kraven på egenkontrollprogram är utgångspunkten att ett sådant system ska vara anpassat efter verksamheten. Detta tydliggör vi också i föreskrifterna. Ett enmansföretag som utför likartade elinstallationsarbeten behöver i normalfallet bara ha ett egenkontrollprogram som omfattar några sidor.

Genom att också dela upp verksamheterna ett elinstallationsföretag kan bedriva i olika verksamhetstyper anpassa kraven efter respektive verksamhetstyp ser vi till att inte ha fler krav än nödvändigt.

5 Samråd

5.1 Extern referensgrupp för behörighetsreformen

Under 2015 bjöd Elsäkerhetsverket in företag, branschorganisationer, myndigheter, fackförbund och andra organisationer att delta i en extern referensgrupp i arbetet med behörighetsreformen.

Syftet med inrättandet av en extern referensgrupp är att de som berörs av reglerna, direkt och indirekt, skulle få insyn i Elsäkerhetsverkets arbete och kunna lämna synpunkter så tidigt som möjligt i processen. På detta sätt ges förutsättningar att få fram ändamålsenliga regelverk och informationsinsatser.

Elsäkerhetsverket har sedan september 2015 löpande genomfört avstämningsmöten med referensgruppen och deltagarna har också getts möjlighet att lämna synpunkter under arbetets gång.

Vid mötena har vi haft diskussioner kring bland annat följande.

- Definitionen av elinstallationsarbete
- Krav på egenkontrollprogram
- Verksamhetstyper
- Översynen av behörighetstyperna (auktorisationer)
- Rutiner för registrering av elinstallationsföretag
- Behov av informationsinsatser, framförallt till de företag som utför elinstallationer men även till konsumenter och andra anläggningsinnehavare.

Totalt har sex heldagsmöten med referensgruppen genomförts hittills.

Läs mer: <http://www.elsakerhetsverket.se/om-oss/Press/Nyheter/elsakerhetsverket-forbereder-elbehorighetsreform/>

5.2 Elsäkerhetsverkets insynsråd

Elsäkerhetsverkets har ett insynsråd, Elsäkerhetsrådet. Elsäkerhetsrådet träffar generaldirektören ungefär fyra gånger per år och består av tio ledamöter som utses av regeringen. Rådets uppgift är bland annat att uttala sig om föreskrifter som Elsäkerhetsverket planerar att införa.

Elsäkerhetsverkets insynsråd har fått fortlöpande information om genomförandet av behörighetsreformen under arbetets gång.

Läs mer: <http://www.elsakerhetsverket.se/om-oss/Elsakerhetsradet/>

6 Kontaktpersoner

För frågor om de föreslagna föreskrifterna kontakta respektive handläggare eller projektledare för arbetet med behörighetsreformen (Projekt Elbe) hos Elsäkerhetsverket. För frågor om Elsäkerhetsverkets författningssamling och generella frågor om regelarbetet kontakta Elsäkerhetsverkets verksjurist.

Föreskrifter om elinstallationsarbete

Handläggare: Peter Lindberg
Avdelningen för anläggningar
Telefon: 010-168 05 44
peter.lindberg@elsakerhetsverket.se

Projekt Elbe

Projektledare: Peter Lindberg
Avdelningen för anläggningar
Telefon: 010-168 05 44
peter.lindberg@elsakerhetsverket.se

Föreskrifter om utförande av elinstallationsarbete och elinstallationsföretag

Handläggare: Johan Lidbaum
Avdelningen för anläggningar
Telefon: 010-168 05 51
johan.lidbaum@elsakerhetsverket.se

Elsäkerhetsverkets författnings- samling och regelarbetet

Verksjurist: Kim Reenaas
Generaldirektörens stab
Telefon: 010-168 05 03
kim.reenaas@elsakerhetsverket.se

Föreskrifter om auktorisation för elinstallationsarbete

Handläggare: Adam Hedbom
Avdelningen för analys
Telefon: 010-168 05 33
adam.hedbom@elsakerhetsverket.se

Du kan alltid kontakta Elsäkerhetsverket via
registrator@elsakerhetsverket.se

Läsa gärna mer på
www.elsakerhetsverket.se/nyaregler